

Sygn. akt II KK 336/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon (przewodniczący)

SSN Rafał Malarski

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

Protokolant Ewa Oziębła

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w sprawie **R. G.**

ukaranego z art. 121 § 1 k.w.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 22 stycznia 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść ukaranego
od wyroku Sądu Rejonowego w W.

z dnia 20 września 2012 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok w zakresie rozstrzygnięcia o
środku karnym obowiązku naprawienia szkody (pkt II).**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W., wyrokiem nakazowym z dnia 20 września 2012 r., uznał R. G. za winnego tego, że „w dniu 22 września 2011 r. o godz. 20:02 w W., na odcinku S. – K., w autobusie linii 710, po raz trzeci w ciągu roku wyłudził przejazd komunikacją miejską ZTM, pomimo nie uiszczenia dwukrotnie nałożonej na niego kary pieniężnej za jazdę bez ważnego biletu 13.09.2011 r. i 22.09.2011 r.”, tj. wykroczenia z art. 121 § 1 k.w. i za to wymierzył mu karę grzywny w wysokości

700 zł. Na podstawie art. 28 § 2 k.w. w zw. z art. 121 § 3 k.w. orzekł środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody, poprzez zapłatę na rzecz Zarządu Transportu Miejskiego równowartości wyłudzonego mienia, to jest kwoty 599,06 zł. Na podstawie art. 119 k.p.w. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił ukaranego w całości od zapłaty kosztów postępowania i określił, że wchodzące w ich skład wydatki ponosi Skarb Państwa.

Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 26 października 2012 r. wobec nie zaskarżenia go przez strony postępowania.

Od powyższego wyroku kasację na korzyść ukaranego R. G., w zakresie orzeczonego w pkt. II środka karnego obowiązku naprawienia szkody, wniósł Prokurator Generalny i zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 28 § 2 k.w. w zw. z art. 121 § 3 k.w., polegające na orzeczeniu na podstawie tego ostatniego przepisu środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody, podczas gdy orzeczenie takiego środka jest dopuszczalne wyłącznie wobec sprawcy wykroczenia określonego w art. 121 § 2 k.w., wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna.

Nie ulega wątpliwości, że wyrok Sądu Rejonowego w W., w zaskarżonej kasacją części, nie może się ostać, ponieważ zapadł z rażącym naruszeniem art. 28 § 2 k.w. w zw. z art. 121 § 3 k.w., co miało istotny wpływ na jego treść.

Zgodnie bowiem z art. 28 § 2 k.w. przewidziane w prawie wykroczeń środki karne można orzekać jedynie, gdy są one przewidziane w przepisie szczególnym, przy czym, gdy chodzi o obowiązek naprawienia szkody, jedynie w sposób określony w przepisie szczególnym (art. 28 § 4 k.w.).

Art. 121 § 3 k.w. przewiduje wprawdzie możliwość orzeczenia obowiązku zapłaty równowartości wyłudzonego mienia, a więc w rozumieniu art. 28 § 1 k.w. środka karnego obowiązku naprawienia szkody, ale wyłącznie w razie popełnienia wykroczenia określonego w § 2 tego przepisu, nie zaś w jego § 1. Przepis art. 121 § 2 k.w. dotyczy zaś - w zakresie przejazdu środkiem komunikacji - wyłudzenia takiego przejazdu od przedsiębiorcy, który nie dysponuje karami pieniężnymi określonymi w taryfie (wyrok SN z dnia 27 marca 2013 r., II KK 58/13, OSNKW

2013, Nr 4, poz. 36; postanowienie SN z dnia 15 czerwca 2007 r., I KZP 13/07, OSNKW 2007, z. 7-8, poz. 56).

Tymczasem wyrokiem nakazowym z dnia 20 września 2012 r. R. G. uznano za winnego wyłudzenia przejazdu komunikacją miejską Zarządu Transportu Miejskiego w W., a więc przedsiębiorstwa, które dysponuje karami taryfowymi za przejazd bez ważnego biletu. Kwestię tą reguluje Uchwała nr XXXII/769/2012 Rady Miasta W. z dnia 23 lutego 2012 r. oraz Uchwała nr XXVI/858/2008 Rady Miasta W. z dnia 13 marca 2008 r. Prawidłowo tym samym zakwalifikowano czyn ukaranego z art. 121 § 1 k.w.

Trafnie skarżący podnosi, iż Sąd Rejonowy w W., orzekając w stosunku do R. G. za przypisane mu wykroczenie z art. 121 § 1 k.w., w pkt. II wyroku, środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody w kwocie 599,06 zł, poprzez zapłatę na rzecz Zarządu Transportu Miejskiego równowartości wyłudzonego mienia, rażąco naruszył art. 28 § 2 k.w. w zw. z art. 121 § 3 k.w. Przewidziany w art. 121 § 3 k.w. środek karny obowiązku naprawienia szkody w postaci zapłaty równowartości wyłudzonego świadczenia w odniesieniu do przewozu środkiem komunikacji, nie może być bowiem orzeczony w przypadku skazania obwinionego za wyłudzenie takiego przewozu od przedsiębiorcy dysponującego taryfową reakcją represyjną, do której to kategorii niewątpliwie należy Zarząd Transportu Miejskiego w W. Kodeks wykroczeń nie przewiduje zaś, w żadnym przepisie szczególnym, obligatoryjnego lub fakultatywnego orzeczenia obowiązku zapłaty równowartości wyłudzonego mienia od sprawcy ukaranego za wykroczenie określone w art. 121 § 1 k.w. (wyrok SN z 27 marca 2013 r., II KK 47/13, LEX nr 1293203).

W świetle powyższego zaskarżony wyrok ostać się nie może, jako że doszło w tej sprawie do rażącej obrazy prawa materialnego, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Mając to na uwadze, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczonego na podstawie art. 28 § 2 k.w. w zw. z art. 121 § 3 k.w. środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody, bez wydawania orzeczenia następczego, jako że obraza prawa sprowadza się w tej sprawie do orzeczenia o środku karnym nieprzewidzianym za przypisane wykroczenie i ponowne procedowanie w tej kwestii jest zbędne.

Z tych wszystkich względów orzeczono, jak w wyroku.

